

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : 83203306-45.99-E.20837031

Konu : Sendika Kararları

02.11.2018

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
b) Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği.
c) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği.
ç) Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği.
d) Okul Servis Araçları Yönetmeliği.
e) Sakarya Valiliğinin 08/10/2018 tarihli ve 81181707-915.02.01-E.18678673 sayılı yazısı.

Türk Eğitim-Sen Genel Merkez Yönetim Kurulunun almış olduğu karar üzerine Sakarya ili Ferizli ve Erenler ilçelerinin çeşitli okullarında görev yapmakta olan öğretmenler, "Haftada birden fazla nöbet görevinden sonraki nöbet görevini yerine getirmeme, tam gün eğitim yapan okullarda öğle arası nöbet tutmama, mesai saatleri dışında kurs, seminer vb. faaliyetlere katılmama, öğrencilerin özel servis veya taşımali eğitim kapsamında taşıma servisi ile geldikleri okullarda nöbetçi öğretmenlere servislerle ilgili verilen görevleri yerine getirmeme" eylem kararlarına ilişkin Bakanlığımızdan görüş talep eden ilgi (e) yazı ve ekleri incelenmiştir.

Konuyla ilgili olarak ilgi (a) Yönetmeliğin "Öğretmenlere nöbet görevi verilmesinin esasları" başlıklı 91 inci maddesinde;

"(1) Öğretmenler, nöbet görevini nöbet çizelgesine göre yerine getirirler.

(2) Nöbetlerde aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Öğretmenlere, dersinin en az bulunduğu gün veya günlerde nöbet görevi verilir.
b) Birden fazla okulda ders görevi bulunan öğretmenlere kadrosunun bulunduğu okulda, kadrosunun bulunduğu okulda dersi yoksa en çok ders okuttuğu okulda nöbet görevi verilir.
c) Nöbet görevi, ilk dersten 15 dakika önce başlar, son ders bitiminden 15 dakika sonra biter. İkili öğretimin yapıldığı okullarda öğretmenler, tek devrede nöbet tutarlar. (Ek cümle:RG-16/9/2017-30182) Taşımali eğitim kapsamında eğitim veren okullarda bu süre öğretmenler kurulu kararıyla 30 dakikaya kadar çıkarılabilir.
ç) (Değişik:RG-1/9/2018- 30522) Hamile öğretmenlere, hamileliğin yirmi dördüncü haftasından itibaren ve doğumdan itibaren bir yıl süre ile nöbet görevi verilmez.
d) (Değişik:RG-28/10/2016-29871) İstekleri hâlinde hizmet yılı 20 yıldan fazla olan kadın öğretmenler, 25 yıldan fazla olan erkek öğretmenler nöbet görevinden muaf tutulabilirler. Ancak bu kapsamdaki öğretmen sayısının fazla olması nedeniyle nöbet görevinin aksamaması durumunda bu öğretmenlere de nöbet görevi verilir.
e) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülür ve okul yönetimince öğretmenlere yazılı olarak duyurulur.
f) Nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılır.
g) (Değişik:RG-1/9/2018- 30522) Engelli öğretmenler ile engelli çocuğu bulunan öğretmenler nöbet görevinden muaf tutulur. Ancak, engelli öğretmenler ile engelli çocuğu bulunan öğretmenlerden istekli olanların nöbetlerinin belirlenmesinde tercihlerine öncelik verilerek düzenleme yapılır.

ğ) (Ek:RG-28/10/2016-29871) (Değişik:RG-16/9/2017-30182) Özel eğitim sınıflarında görev yapan özel eğitim öğretmenleri nöbet görevinden muaf tutulur.

h) (Ek:RG-16/9/2017-30182) Nöbetçi öğretmen çeşitli nedenlerden dolayı öğretmeni bulunmayan sınıflın düzenini ve öğrencilerinin etüt çalışması yapmalarını sağlar." denilmektedir.

Eğitim kurumlarımızda görev yapan öğretmenlerimiz söz konusu hüküm çerçevesinde nöbet görevlerini yürütmektedirler.

Bununla birlikte ilgi (a) Yönetmeliğin 91 inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendinde belirtildiği gibi okulda tutulacak nöbet görevinin esasları "öğretmenler kurulu" nda belirlenmektedir.

Ayrıca "öğrencilerin özel servis veya taşımali eğitim kapsamında taşıma servisi" kapsamında yürütülen görevlere ilişkin olarak; bilindiği üzere Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlarda taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak amacıyla Bakanlığımızca ilgi (ç) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda öğrenci taşıma uygulaması yürütülmektedir.

Söz konusu uygulama kapsamında hizmet verecek araçların teknik özellikleri, taşıt sürücülerinin yükümlülükleri ve diğer hususlar ise ilgi (d) Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenmektedir.

Öğrenci taşıma uygulaması kapsamında hizmet veren araçların ve sürücülerinin kontrolü ilgi (ç) Yönetmeliğin "Taşıma merkezi okul/kurum müdürünün görevleri" başlıklı 13 üncü maddesi birinci fıkra (g), (ğ) ve (h) bentlerinde yer alan "g) Servis araçları ile taşınan öğrencilerin, isim listelerine göre kontrol edilmesini sağlamak,", "ğ) Araçların aylık çalışma programlarına göre hazırlanan puantaj cetvellerini her ayın sonunda millî eğitim müdürlüğüne göndermek,", "h) (Değişik:RG-8/7/2018-30472) Taşıma işini yüklenenlerin ve taşıt sürücülerinin, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Yönetmeliği ve sözleşme hükümlerine uyup uymadığını günlük olarak denetlemek, aksaklıkları önlemek ve gidermek üzere gerekli tedbirleri almak ve giderilemeyen aksaklıkları rapor hâlinde millî eğitim müdürlüğüne bildirmek," hükümleri gereğince taşıma merkezi okul müdürlüklerince, ilgi (d) Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası gereğince de Millî Eğitim Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlarca yapılmaktadır.

Bilindiği üzere Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarında görevli öğretmenlerin nöbet görevleri ilgi (a), (b) ve (c) Yönetmeliklerle belirlenmiştir.

İlgi (a) Yönetmeliğin "Müdür, görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 78 inci maddesinin sekizinci fıkrası ile ilgi (b) Yönetmeliğin 39 uncu maddesi öğrenci taşıma uygulamasına ilişkin görevlerin yerine getirilmesini sağlamak okul müdürünün görevleri arasında yer almaktadır. Aynı Yönetmeliğin "Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları" başlıklı 86 ncı maddesi dördüncü fıkrasının (ö) ve (p) bentlerinde "ö) Okul yönetimince belirlenip kendisine verilen nöbet görevini yerine getirir.", "p) Müdür tarafından verilen görevin gerektirdiği diğer görev ve sorumlulukları yerine getirir." hükümleri yer almaktadır.

İlgi (b) Yönetmeliğin 44 üncü maddesi dördüncü ve onuncu fıkralarında "(4) İlköğretim kurumlarında; okulun bina ve tesisleri ile öğrenci mevcudu, yatılı, gündüzlü, normal veya ikili eğitim yapma gibi durumları göz önünde bulundurularak okul müdürlüğüne düzenlenen nöbet çizelgesine göre öğretmenler, normal eğitim yapan okullarda gün süresince, ikili öğretim yapan okullarda ise kendi devresinde nöbet tutarlar", "(10) Nöbetlerde uyulması gereken esaslar öğretmenler kurulunda görüşülerek okul yönetimince nöbetçi öğretmen görev talimatnamesi hazırlanır. Bu talimatname, öğretmenlere yazılı olarak duyurulur." hükümleri yer almaktadır.

Okullarda eğitim ve öğretim sürecinin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesinin; okulun fizikî imkânları, disiplin ve güvenlik gibi önemli ihtiyaçlarının giderilmesiyle mümkün olduğu hususu dikkate alındığında; söz konusu ihtiyaçların giderilmesinde okul nöbet görevinin önemli bir rolü bulunduğu, özellikle taşıma merkezi okullarda okul servis araçları ile öğle yemeği hizmetinin öğretmenler tarafından nöbet görevi süresi içerisinde kontrolünün sağlanmasının yararlı olacağı ve öğretmenlerin nöbet görevlerinin ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Yukarıda açıklanan detaylı bilgiler yanında ilgi (a), (b) ve (c) Yönetmeliklerde nöbet görevine özürsüz olarak gelmeyen öğretmen hakkında, derse özürsüz olarak gelmeyen öğretmen gibi işlem yapılmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Tüm bunlara ilave olarak Devlet Personel Başkanlığının "*Nöbet Eylemi*" konulu görüş yazısı ekte gönderilmektedir.

Konunun bu kapsamda değerlendirilmesi, gerekli önlemlerin alınması ve nöbet eylemine katılacak öğretmenlerin bu eyleme geçmeden bilgilendirilmesi hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Cevdet VURAL
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek: Devlet Personel Başkanlığının Nöbet Eylemi
Konulu Görüş Yazısı (2 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

- Sakarya Valiliğine
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bilgi:

- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne
- Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğüne
- Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikasına

**Güvenli Elektronik İmza ile
Aslı ile Aynıdır.**

1 / 20

05 Kasım 2018

Fevzi PARLAK
VHKİ

T.C.
DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

Sayı : 31292642--E.4918

Konu : Nöbet Eylemi

21/07/2015

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

İlgi : 20/02/2015 tarihli ve 28892082/915.02/1897871 sayılı yazı.

Bakanlığımızda görev yapan ve aynı zamanda sendika üyesi olan bazı öğretmenlerin, üyesi oldukları sendikaların yönetim kurullarının almış olduğu karar doğrultusunda, karşılığında ücret ödenen kadar nöbet tutmama eylemine katıldıklarından bahsedilerek, bu faaliyetlerin sendikal faaliyet olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ile sendikal faaliyet olarak değerlendirilmesi durumunda, eylem katılanlar hakkında ilgili disiplin hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı hususunda Başkanlığımıza görüşü talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununu "Tüzük" başlıklı 7 nci maddesinde, "Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri.

e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları." hükmü, "Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri" başlıklı 19 uncu maddesinde, "Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir. Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler göndermek.

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini öngören çeşitli kurullara temsilci göndermek.

c) Verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerileri bulmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak.

d) Üyelerin mesleki yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak.

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri ile personel hukukuna ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek.

f) Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak.

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için hizmet amacıyla, eğitim ve sağlık tesisleri, dinlenme yerleri, misafirhane spor alanları ve benzeri yerler ile kitaplık, kreş, yuva ve huzar evleri, yardımlaşma sandıkları kurmak ve yönetmek ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek.

h) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelere konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımda bulunmak, afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak." hükmü

Adres: İzmir Cad. No: 41 Kızılay/ANKARA

Telefon: 0 (312) 408 70 00 Faks: 0 (312) 418 82 91

E-posta: info@dpb.gov.tr Elektronik Ağ: http://www.dpb.gov.tr/

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi http://ebysorgu.dpb.gov.tr:8080 adresinden 135J-SPVY-D01D kodu ile yapılabilir.

"Yasaklar" başlıklı 20 nci maddesinde ise *"Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz."* hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için kurulan ve 4688 sayılı Kanunla yetki ve faaliyetleri ile yasakları belirlenen sendikaların üyelerinin, üyesi oldukları sendikanın tüzüklerinde belirtilen hususlar çerçevesinde yaptıkları faaliyetlerin sendikal faaliyet olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ancak, bir eylemin *"sendikal faaliyet (eylem)"* olarak nitelendirilmesi bu faaliyetin her durumda tamamen hukuka uygun ve her hangi bir sorumluluk doğurmayacak faaliyet anlamına gelmeyeceğinden *"sendikal faaliyet"* olmakla birlikte faaliyetin hukuka aykırı ve sorumluluk doğurucu bir nitelik arz etmesi durumunda bu faaliyeti icra edenler hakkında hukuki sorumluluk doğurabileceğini kabulü gerekmektedir. Her ne kadar sendikal hakların idare tarafından sorumsuzca kısıtlanmaması ve bu hakkın mahiyetine uygun bir şekilde kullanılabilmesi için çeşitli korumacı yaklaşımlarla değişik mevzuatta, adli kararlarda ve hukuki belgelerde *"sendikal faaliyetlerin"* özgür bir şekilde icra edilmesine imkan verecek düzenlemelere ve ifadelere yer verilmiş olsa da; bu yaklaşımın sendikaların var oluşunun doğal sonucu olarak yapması gereken fiillerin, amacı doğrultusunda ve her hangi bir kısıtlamaya takılmadan ortaya koyabilmesini sağlamaya matuf olduğu ancak özel hukuk veya kamu hukuku açısından sorumluluk doğuracak iş ve işlemlerin sorumsuzca yapılabilmesine gerekçe oluşturamayacağı düşünülmektedir. Sendikal faaliyet adı altında suç işlenemeyeceği, bu gerekçeyle işlenen suçun cezasız bırakılamayacağı nasıl makul ve hukuki ise disiplin ihlallerinin de bu gerekçeyle cezasız bırakılmasının söz konusu olamayacağı değerlendirilmektedir.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun *"Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi"* başlıklı 18. maddesinde; *"Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez."* hükümleri bulunmaktadır. Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere iş saatleri içerisinde görevi başında olması gereken memurun ancak izin almak suretiyle sendikal faaliyette bulunabileceği hüküm altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun *Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı* başlıklı 26 nci maddesinde; *"Devlet memurlarının...Devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır."* hükmüne yer verilerek memurların Devlet hizmetlerinin ve işlerinin aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmak yasaklanmıştır. Aynı Kanunun 125 nci maddesinin aylıktan kesme cezası verilecek durumları düzenleyen C fıkrasının (a) bendinde; *"Kastlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,"* hükmüne yer verilerek kasten görev yapmama halinde aylıktan kesme cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde kanunlara ve usulüne uygun olarak yapılan görevlendirmelere, verilen emirlere uyulmaması eyleminin ilgili sendikanın yönetim kurulu kararına dayanılarak gerçekleştirilmesinin bu eylemi sendikal faaliyet kapsamına sokmayacağı, disiplin hukuku kapsamından çıkarmayacağı değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

Enes POLAT
Başkan a.
Devlet Personel Başkan Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza
Aşağıya Ayaklat

Adres: İzmir Cad. No: 41 Kızılay/ANKARA

Telefon: 0 (312) 408 70 00 Faks: 0 (312) 418 82 91

E-posta: info@dpb.gov.tr Elektronik Ağ: http://www.dpb.gov.tr/

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <http://ebyssorgu.dpb.gov.tr:8080> adresinden 135J-SPVY-D01D kodu ile yapılabilir.